

“Iedereen is artiest”

(Josef Beuys)

Artistiek Pedagogisch Project van de SAMWD Lier

februari - maart 2008

INLEIDING

Het Artistiek Pedagogisch Project (APP) bestaat uit 6 delen: vertrekkend vanuit de doelstellingen komen we uiteindelijk tot de praktische invulling.

Dit APP is een 'werktekst' met een dynamisch karakter: voortdurend in evolutie, steeds bij te sturen waar nodig.

Onderdelen:

- ◆ DEEL 1: Achrosticons ivm communicatie en talent: inleidende gedachten ter overweging...
- ◆ DEEL 2: Visie, doelstellingen en strategie
- ◆ DEEL 3: Uitbreidingen ten opzichte van standaard aanbod
- ◆ DEEL 4: Vademecum (leidraad voor leraars) en schoolreglement (voor leerlingen)
- ◆ DEEL 5: Huishoudelijk reglement
- ◆ DEEL 6: Overzicht van de structuur van het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO)

DEEL 1: COMMUNICATIE en TALENT

Cultuur begint waar mensen elkaar ontmoeten

Openheid is het doel

Meerwaarde: meebouwen aan een meerwaarde voor het leven

Maatschappijkritisch: cultuur als tegengif tegen verzuring

br**U**g: synergie is vanzelfsprekend. Muziek, Woord en Dans voeden mekaar...

verbredi**N**g

verd**I**eping

maats**C**happijgebonden: geen eiland maar een voedingsbodem voor cultuur en onderwijs

(even)wa**A**rdigheid: elke leerling in zijn waardigheid laten en zijn mogelijkheden ten volle benutten

crea**T**iviteit: stimuleren en aanwakkeren is de sleutel tot zelfontplooiing

Initiatief: in een wereld waarin schaalvergroting de norm is, zijn vele kleine initiatieven en podia een noodzaak

Evenwicht: gezonde balans tussen kunst en kunde

atti**T**ude

de leerling centr**A**al

discip**L**ine

iedere**E**en is artiest!

u**N**iverseel: *een open geest*

en**T**housiasme

DEEL 2: VISIE, DOELSTELLINGEN EN STRATEGIE

2.1 Visie

- ◆ Kunst- en cultuureducatie moeten onderdeel zijn van het kerncurriculum van het onderwijs. Iedereen heeft recht op kunsteducatie. De SAMWD wil geen 'ivoren toren', maar een *uitkijktoren* zijn, met een open kijk op het culturele en maatschappelijke landschap.
- ◆ De SAMWD wil kunst- en cultuureducatie als bindend element in de maatschappij bevorderen: kunst- en cultuureducatie stimuleren immers de ontwikkeling van creatief denken, de competentie om artistieke uitdrukkingvormen naar waarde te schatten, en de actieve deelname aan de cultuur van de maatschappij.
- ◆ De vorming in muziek, woordkunst en dans die de SAMWD aanbiedt, wil een combinatie van verschillende leerlijnen zijn: zowel het ontwikkelen van vaardigheden, als het aanbrenge van culturele bagage om muziek, woordkunst en dans te begrijpen en er voor open te staan.
- ◆ De SAMWD wil een gastvrije ontmoetingsplaats zijn waar iedere leerling zich volgens zijn eigen mogelijkheden als kunstenaar kan ontplooien.
- ◆ De SAMWD wil *verbredend* en *verdiepend* werken: met een basispakket maar ook een meer doorgedreven opleiding, afgestemd op de leerbehoeften van zowel amateurkunstenaars als jongeren in voorbereiding op Hoger Kunstonderwijs. *“Modeltraject versus individueel traject”*.
- ◆ Voortgezette professionele ontwikkeling van de leerkrachten is essentieel.
- ◆ De SAMWD wil deelnemen aan de ontwikkeling van een professionele methodiek voor assessment¹ en evaluatie.
- ◆ De aangeboden opleiding moet resulteren in een hoogwaardige presentatie door de leerlingen, steeds afgestemd op de mogelijkheden van de leerling.

“Liefde voor muziek! Als je doorzet, kom je er!

Laat de lucht maar stromen! Muziek spelen is niet individueel, je maakt er ook veel vrienden mee.” (Greet Verschueren, oud-leerlinge fluit)

2.2 Doelstellingen

- ◆ Strategische ontwikkelingsdoelen op lange termijn vastleggen.
- ◆ Streven naar multicultureel onderwijs als afspiegeling van de maatschappij.
- ◆ Verankering in en ondersteuning van plaatselijke gemeenschappen via de werking van de hoofdschool en de filialen.

¹ Assessment: beoordeling van een sollicitant of werknemer op geschiktheid voor een functie.

- ◆ De eigen doelstellingen regelmatig kritisch evalueren en bijsturen waar nodig (functioneringsgesprekken op meso-niveau, PROSE op schoolniveau).
- ◆ Programma's op maat van specifieke doelgroepen aanbieden (volwassenen, tienerklas, pre-opleiding, allochtonen...)
- ◆ Aanpassingsvermogen laten primeren op traditie, zodat het DKO-aanbod relevant en actueel blijft.
- ◆ Uitgebouwd programma van nascholingsaanbod aanbieden.
- ◆ De verbinding PROCES-PRODUCT blijven bewaken.

“Ik dans al veertien jaar. en vind dansen dé manier om mij te ontspannen en tegelijkertijd uit te leven. Wanneer ik na een dansles moe in mijn bed kruip, voel ik me super. Het blijft het liefste dat ik doe” (Karen Peeters, leerlinge dans)

2.3 Strategie

- ◆ Probleemoplossend leren en ontwikkeling van kritisch denken centraal stellen.
- ◆ De leerkracht is een mentor en coach die het initiatief van de leerling bevordert: daardoor kunnen we afwijken van het traditionele meester-leerling-model. De leraar loopt eerder *naast* de leerling dan ervoor.
- ◆ Interactie en kruisbestuiving tussen verenigingsleven en SAMWD stimuleren.
- ◆ Nauwe samenwerking met andere onderwijssectoren opzetten (kleuter-, lager en secundair onderwijs) opzetten, bijvoorbeeld door leraars of ensembles 'in residence' in dagscholen, uitgebreide kennismakingsactiviteiten, aanbod van activiteiten buiten de normale schoolperiodes, muzische klassen... Deze samenwerking moet ook drempelverlagend werken, zodat alle doelgroepen bereikt kunnen worden, en de leerlijnen doorheen het hele studiecursus van de leerling kunnen doorlopen. Daarnaast ook zelf kunstenaars 'in residence' uitnodigen in onze academie, of uitwisselingsprojecten met andere DKO-scholen opstarten. Deze uitwisselingsprojecten hebben bij voorkeur een duurzaam karakter.
- ◆ Bijsturing van het imago als zou het DKO “elitair en verstarde” zijn.
- ◆ Partnerships aangaan met andere spelers uit het culturele veld (bibliotheken, culturele centra, festivals...) zodat de SAMWD deel kan uitmaken van een netwerk van initiatieven om leerlingen en cultuur samen te brengen.
- ◆ Expertise van DKO-leerkrachten ter beschikking stellen van kleuter-, basis- en secundair onderwijs.
- ◆ Nadenken over nieuwe manieren om de kwaliteit van het onderwijsresultaat te meten: dit houdt een evaluatie en bijsturing van het huidige examensysteem in.
- ◆ Resultaten van de zelfevaluatie die we als school uitvoeren doorgeven als bijdrage aan een uitgebreider onderzoek ivm kwaliteit van het DKO.

- ◆ Nadruk leggen op actieve creatie, zonder daarbij passieve educatie (zoals het bijwonen van voorstellingen) te vergeten.
- ◆ Ruimte scheppen voor reflectie over de geleverde prestaties (nabespreking van examens mét de jury, niet enkel met de eigen leerkracht): onmiddellijke feedback zorgt voor een concrete link tussen proces en product.
- ◆ CoExAct-netwerk² stimuleren en uitbouwen zal de zichtbaarheid van de SAMWD in de maatschappij verhogen.
- ◆ Discipline- en klasoverschrijdende projecten organiseren (bijvoorbeeld thematische projectweken, deelname aan Week van de Smaak, Week van de Amateurkunsten...)

“Mijn liefde voor taal werd een passie, toen ik tijdens de lessen voordracht ondergedompeld werd in de inspirerende, ontroerende, confronterende, troostende wereld van de poëzie.

Zoveel mooie, rijke momenten: de spannende zoektocht naar pareltjes en die kunnen delen met gelijkgezinden, interpreteren en de daaruitvloeiende verrijkende gesprekken, juiste intonatie en ritme vinden, emoties leren beheersen, zich die gedichten eigen maken...

Poëzie is een deel van m'n leven geworden en opende vele deuren: voorlezen en voordragen, presentatiewerk, meewerken aan poëzieavonden en literaire voorstellingen, zelf kleine poëzieprogramma's ineensteken en merken hoe blij je mensen kunt maken met een passend gedicht of een mooie tekst.” (Hildegarde Verhoeven, oud-leerlinge Voordracht)

DEEL 3 : AANBOD PER STUDIERICHTING

Inleiding: onze school biedt vanzelfsprekend de door het decreet voorziene structuur aan. Daarnaast is er nog reeks uitbreidingen: die staan hieronder vermeld.

I. Studierichting Muziek

I.1 Lagere Graad

- ◆ Alles vertrekt vanuit de stem, gekoppeld aan podiumervaring: daarom wordt 1u/week samenzang gegeven in plaats van het verplichte 1/2 u/week. In nagenoeg alle filialen is er ook een jeugdchoor.
- ◆ AMV: gebruikt de traditionele methode met de nodige discipline en techniciteit maar met een kindvriendelijke aanpak.

² CoExAct-netwerk: hiermee worden alle activiteiten bedoeld waaraan leerlingen en/of leerkrachten vanuit de SAMWD op vraag van derden meewerken.

- ◆ AMV: uniforme aanpak in de hoofdschool en alle filialen
- ◆ Samenspel wordt aangemoedigd vanaf de lagere graad, bijvoorbeeld door het organiseren van junior-samenspeldagen, strijkersdag, Orkest van de Reizende Maan, fluitdagen...
- ◆ Apart instrumentexamen volwassenen L3 – kinderen L4
- ◆ Buiten de officiële structuur: pre-opleiding vanaf 6 jaar
- ◆ Tienerklas: AMV voor de specifieke doelgroep van 12-15-jarigen, die ook vanaf L1 met een instrument kunnen starten.

I.2 Middelbare Graad

- ◆ AMC in themalessen: leerlingen maken hun keuze uit een waaier van onderwerpen.
- ◆ Vrijstellingssysteem zowel in richting instrument (INS) als in richting samenspel (SAM): gelegenheid om samenspel of koor te volgen buiten de academie, in een vereniging die aan door de academie vastgelegde criteria voldoet.
- ◆ Richting INS: vanaf 85% of via slagen voor een halfjaarlijks examen
- ◆ Tweede instrument: wordt normaal pas toegestaan wanneer de leerling 85% behaalde. Over uitzonderingen beslist de directeur.
- ◆ Jazz en Lichte Muziek-afdeling (JaLM): wordt enkel in Lier georganiseerd, niet in filialen. Alle leerlingen, ook uit de klassieke richting, kunnen binnen de cursus samenspel JaLM-initiatie volgen.
- ◆ In de JaLM-afdeling wordt in de middelbare graad gedifferentieerd gewerkt: de invulling gebeurt op maat van de leerling.
- ◆ AMC JaLM en arrangement JaLM worden aangeboden.
- ◆ Labo Nieuwe Muziek-junior voor leerlingen middelbare graad.
- ◆ Een waaier van mogelijkheden om samenspel te volgen: schoolorkest Academia, harmonieorkest, samenspelgroepen, koor, ...
- ◆ Apart evaluatiesysteem voor volwassenen richting SAM: evaluatiemoment in concertvorm. Punten zijn de jaarwerkpunten die de leerkracht geeft.

I.3 Hogere Graad

- ◆ Apart evaluatiesysteem voor volwassenen richting SAM: evaluatiemoment in concertvorm. Punten zijn de jaarwerkpunten die de leerkracht geeft.
- ◆ Vrijstellingssysteem in richting samenspel (SAM): gelegenheid om samenspel of koor te volgen buiten de academie, in een vereniging die aan door de academie vastgelegde criteria voldoet.
- ◆ Mogelijkheid om cursus koordirectie te volgen
- ◆ Instrumentaal Ensemble 'Hedendaagse Muziek'
- ◆ Groot symfonisch orkest 'Academia' en kamerorkesten 'Vivarte' en 'Amadeus'

- ◆ JaLM-richting: Big Band en arrangementcursus
- ◆ Mogelijkheid om cursus Audiovisuele Vormgeving te volgen: specifiek bedoeld voor leerlingen hogere graad SAM.

I.4 Algemeen

- ◆ Getalenteerde leerlingen, zowel in de klassieke richting als in de JaLM-richting, kunnen in de doorstromingsafdeling, een op maat samengesteld urenpakket volgen als voorbereiding op het toelatingsexamen aan de conservatoria.
- ◆ Buiten de officiële structuur wordt een musicalopleiding aangeboden.
- ◆ Richting Oude Muziek: de cursussen zoals barokviool, clavecimbel, luit, blokfluit... worden samengebracht onder de noemer 'Oude Muziek'. Binnen deze richting worden ook specifieke projecten opgezet.
- ◆ Muzische Vorming: samenwerking met het basisonderwijs
- ◆ Grote jaarlijkse projecten: toneelvoorstellingen, LIERische Kunsten, Lenteconcert, Kerstconcerten..., waarbij steeds gestreefd wordt naar interdisciplinaire samenwerking (muziek, woord en dans).

“Naar de muziekschool gaan vind ik zeer leuk.

Vooraf het zingen vind ik fijn.

We leren er toffe liedjes tijdens de samenzang.

Door de notenleer kan ik nu gemakkelijker mijn instrument spelen.

Dus muziekschool is keitof.” (Chiara Van Cleemput, leerling muziek)

II. Studierichting Woordkunst

- ◆ Cursus repertoriumstudie krijgt een praktische invulling: voorstellingen bijwonen en kaderen.
- ◆ Aanbieden van optie Literaire Creatie en Toneelregie
- ◆ Buiten de officiële structuur wordt een opleiding muziektheater aangeboden.
- ◆ Welsprekendheid is een discipline waarin de creativiteit van de leerlingen op alle mogelijke manieren aan bod kan komen.

“In de afdeling 'woord' leer je hoe je lichaamstaal invloed heeft op hoe je overkomt bij anderen, niet alleen tegenover een publiek maar in alle relaties in je dagelijks leven. Je leert ook emoties over te brengen. Tel daarbij de voldoening die je krijgt als je je publiek laat lachen of aan het denken kan zetten door wat je doet, dan zie je hoe waardevol zo'n opleiding is!” (Jasper Van der Donck, leerling Woordkunst)

III. Studierichting Dans

- ◆ Voor jongeren: aanpak gebaseerd op techniciteit en artisticeiteit, gekoppeld aan podiumervaring.
- ◆ Voor volwassenen: aparte aanpak, meer voor het plezier en niet productgericht.
- ◆ In lagere graad: klassiek ballet
- ◆ In middelbare graad en hogere graad: klassiek ballet en hedendaagse dans. Klassiek ballet voornamelijk in Zandhoven, op termijn ook in Lier.
- ◆ De optie 'Dans en Muziek' wordt aangeboden.

“Ballet is zweten is lenig blijven is plezier maken! Balletbewegingen zijn mooi en sierlijk. Je voelt de muziek tot in de toppen van je tenen. Dansen op de noten van de piano, da's pas heerlijk!” (Lan Yi Jacobs, leerlinge dans)

DEEL 4 : SCHOOLREGLEMENT EN VADEMECUM

apart te raadplegen

DEEL 5: HUISHOUELIJK REGLEMENT

in voorbereiding

DEEL 6: STRUCTUUR VAN HET DKO

I. Structuur van de studierichting Muziek

BRON: <http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/dko/mustruc.htm>

De **lagere graad** omvat 4 leerjaren voor de sectie **jongeren** (vanaf 8 jaar) en 3 leerjaren voor de sectie **volwassenen** (vanaf 15 jaar).

Er zijn 2 opties:

- algemene muzikale vorming - jongeren
- algemene muzikale vorming - volwassenen

Vanaf het eerste jaar al kunnen volwassenen voor een instrument kiezen. Jongeren kunnen dit vanaf het tweede jaar.

De **middelbare graad** omvat 3 leerjaren (vanaf 12 jaar).

Er zijn 8 opties:

- algemene muziekcultuur
- algemene muziektheorie
- instrument

- instrument - jazz en lichte muziek
- samenspel
- stemvorming
- zang
- zang - jazz en lichte muziek

De **hogere graad** omvat 3 leerjaren (vanaf 15 jaar).

Er zijn 12 opties:

• algemene muzikale vorming	• muziektheorie - jazz en lichte muziek
• muziekgeschiedenis	• instrument - jazz en lichte muziek
• muziektheorie	• samenspel - jazz en lichte muziek
• instrument	• stemvorming - jazz en lichte muziek
• samenspel	• zang - jazz en lichte muziek
• stemvorming	
• zang	

II. Structuur van de studierichting Woordkunst

BRON: <http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/dko/wostruc.htm>

De **lagere graad** omvat 4 leerjaren voor **jongeren** (vanaf 8 jaar).

Er is 1 optie: woordkunst

De **middelbare graad** omvat 3 leerjaren en heeft een sectie *jongeren* (vanaf 12 jaar) en een sectie *volwassenen* (vanaf 15 jaar).

Er zijn 5 opties:

- woordkunst - jongeren
- toneel - volwassenen
- voordracht - volwassenen
- welsprekendheid - volwassenen

De **hogere graad** omvat 3 leerjaren (vanaf 15 jaar).

Er zijn 4 opties:

- toneel
- voordracht
- welsprekendheid
- literaire creatie

III. Structuur van de studierichting Dans

BRON: <http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/dko/dastruc.htm>

De lagere graad omvat 6 leerjaren voor de sectie jongeren (vanaf 6 jaar) en 2 leerjaren voor de sectie volwassenen (vanaf 15 jaar).

Er zijn 2 opties:

- algemene artistieke bewegingsleer – jongeren
- algemene artistieke bewegingsleer – volwassenen

De **middelbare graad** omvat 3 leerjaren (vanaf 12 jaar).

Er zijn 3 opties:

- hedendaagse dans
- klassieke dans
- dans en muziek

De **hogere graad** omvat 3 leerjaren (vanaf 15 jaar).

Er zijn 4 opties:

- hedendaagse dans
- klassieke dans
- dans en muziek
- theorie van de dans